

Sidemandsoplæring og mundtlig vidensdeling

Hvordan bliver nyansatte ufaglærte medarbejdere oplært i at betjene komplicerede computerstyrede maskiner? Det giver dette faktaark et forslag til.

Det er rutinerede tappeførere og pakkeoperatører, der er uddannede instruktører, som oplærer nyansatte til at betjene maskinerne. Der er med andre ord tale om, at kollegaer oplærer hinanden gennem sidemandsoplæring og mundtlig overlevering af viden

Hvilken metode?

Sidemandsoplæring og vidensdeling via mundtlig overlevering bliver brugt på Esmear, når virksomheden ansætter ufaglærte medarbejdere til at betjene virksomhedens maskiner. På Esmear bliver rutinerede (ekspert) tappeførere og pakkeoperatører uddannede som instruktører for nyansatte (novicer).

Hvem kan bruge metoden?

Casen om Esmear er et eksempel på, hvordan sidemandsoplæring og vidensdeling via mundtlig overlevering kan bruges til at lære ufaglærte medarbejdere at betjene komplicerede maskiner og identificere fejl på dem.

Hvordan kan metoden anvendes?

Oplæring af nyansatte tappeførere og pakkeoperatører på Esmear består af mange undervisnings- og læringsmæssige delelementer.

Instruktøren på Esmear fortæller, at hun lægger vægt på, at få nye medarbejdere til at føle sig trygge. Det gør hun f.eks. ved at spørge den nyansatte om, hvilken erfaring han eller hun har med at betjene maskiner. Desuden lægger instruktøren vægt på at forsikre den nyansatte om, at han/hun ikke skal være nervøs, og nok skal lære at betjene maskinen. Instruktøren forklarer den nyansatte, hvordan en konkret maskine virker, samt hvilke opgaver der er i at betjene den, og hun lærer ham/hende at arbejde ud fra ISO-bøger. Derefter viser instruktøren den nyansatte, hvordan maskinen skal betjenes, og hvilke funktioner, der skal kontrolleres.

Den nyansatte ser på/observerer, hvordan den instruktøren betjener maskinen.

Det er forskelligt, hvor meget nyansatte skal se på, før de selv er i stand til at handle.

For at sikre sig, at den nyansatte har forstået instruktionen kan instruktøren f.eks. spørge ham eller hende: ”Fortæl mig, hvordan du vil gøre?”.

De første uger går instruktøren og den nyansatte tæt sammen. Det kan f.eks. betyde, at imens den nye medarbejder betjener én maskine, står instruktøren ved siden af og betjener en anden maskine. Dermed har den nyansatte mulighed for hele tiden at stille spørgsmål, og instruktøren kan observere, hvordan den nye medarbejder betjener maskinen.

Instruktøren giver den nyansatte feedback og opfordrer ham/hende til selv at vurdere, hvordan det går med at betjene maskinen. Instruktøren lægger vægt på, at den nyansatte ikke siger ja til at betjene en maskine selvstændigt, før han/hun er parat til det. At sige ja for tidligt kan blive til skade for både medarbejderen og produktionen.

Oplæringen består med andre ord i, at instruktøren instruerer, demonstrerer, observerer og kontrollerer (bl.a. ved at stille spørgsmål som ”hvordan vil du gøre det her?”) samt giver den nyansatte feedback.

Den nyansatte må under instruktionen og demonstrationen bl.a. lytte til, hvad instruktøren forklarer og observere, hvordan instruktøren betjener maskinen. Når den nyansatte selv begynder at betjene en maskine, kan han/hun øve sig og efterligne/imitere instruktøren, der står ved en maskine ved siden af den nyansatte. I feedback-delen indgår, at den nyansatte evaluerer sin egen kunnen.

Anbefalinger

Virksomheden må have rutinerede (ekspert) medarbejdere, der kan blive uddannede som instruktører for nyansatte.

Instruktørerne skal have kompetence i at lære fra sig.

Hvem har anvendt metoden?

Sidemandsoplæring og vidensdeling via mundtlig overlevering bliver brugt blandt tappeførere og pakkeoperatører på Esmear, der er én ud af mange virksomheder i en stor international koncern indenfor fødevarerproduktion.

Hvor kan metoden anvendes?

Sidemandsoplæring og vidensdeling via mundtlig overlevering kan bruges i brancher, hvor det er nødvendigt at medarbejdere tilegner sig praktiske færdigheder i at håndtere redskaber/maskiner, og samtidig tilegner sig viden om, hvordan redskabet/maskinen fungerer.

Hvordan kommer jeg videre?

Du kan tage kontakt til produktionsleder Ole Hansen, Esbjerg Mejeri, e-mail: ole.hansen@arlafoods.com

Læs hele casen Esmear én ud af mange virksomheder i en stor international koncern indenfor fødevarerproduktion - ”vi løber hurtigt her på Esmear” på www.ncfk.dk